

Nr 12

Allmänna beredningsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion angående lekmanrepresentation i de s. k. länsråden.

I en inom andra kammaren väckt, till allmänna beredningsutskottet hänvisad motion II: 251 av herr *Andersson* i Brämhult hemställes, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om sådana åtgärder, att den i motionen föreslagna lekmanrepresentationen i länsråden måtte komma till stånd.

I motionen erinras om att inom länsstyrelses landskansli (utom i Gotlands län) skall finnas en särskild planeringssektion, som bl. a. skall handha frågor rörande plan- och byggnadsväsendet. I flera länsstyrelser har utbildats den praxis, att dylika frågor diskuteras inom de s. k. länsråden, vilka består av länsstyrelsernas befattningshavare inom hithörande områden samt andra tjänstemän, som har att handlägga frågor av denna art. Kontakten med den allmänna opinionen hålles genom överläggningar med de kommunala förtroendemännen. Intresset och förtroendet för planläggningsarbetet borde dock bli bättre, om förtroendevalda män adjungerades med länsråden. Det kan ske genom att förslagsvis två av landstinget valda ledamöter knytes till länsvärden.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionen från byggnadsstyrelsen samt länsstyrelserna i Älvsborgs och Norrbottens län.

Byggnadsstyrelsen framhåller, att det i en del fall förekommer, att representanter för berörda kommuner deltar i länsrådets sammanträden. Ett obligatoriskt deltagande skulle dock innebära en omständlig arbetsform utan motsvarande fördel, enär många frågor är av rent teknisk eller administrativ natur. Det kan därför ifrågasättas, om tillräckliga skäl föreligger för införande av den ifrågasatta lekmanrepresentationen. Frågan kan lämpligen övervägas i samband med statsmakternas slutliga ställningstagande till frågan om lekmanrepresentanter hos länsstyrelserna, vilken berörts i 1948 års länsstyrelseutredning (SOU 1950: 28).

Länsstyrelsen i Älvsborgs län redogör för praxis i länet. Till länsråd plägar kallas länsstyrelsens egna experter i de anhängiga frågorna samt utomstående sakkunniga allt efter ärendenas art ävensom kommunala representanter. Länsstyrelsen har funnit det fördelaktigt, att länsrådets sammansättning smidigt kan anpassas efter omständigheterna.

Länsstyrelsen framhåller dessutom, att ärendena i länsrådet praktiskt

taget undantagslöst behandlas av kommunala nämnder, och förklarar sig ha svårt att inse vad som därutöver kan vara att vinna med en lekmanrepresentation i länsråden sådan som motionären tänkt sig. Länsstyrelsen avstyrker motionen.

Länsstyrelsen i Norrbottens län anför, att i länet hålles sammanträden med experterna i planeringsärenden. Allt efter ärendenas art brukar företrädare för berörda kommuner, sökande och andra tjänstemän kallas till dessa sammanträden. Även om kommunrepresentanterna redan vid nuvarande ordning bildar ett värdefullt inslag i länsråden, vill länsstyrelsen icke avvisa tanken på fasta lekmanrepresentanter. De nuvarande fria formerna för länsrådets arbete borde dock icke härigenom frångås. Om man bestämde sig för två representanter, borde en utses av landstinget och en av länsavdelningen av Svenska landskommunernas förbund.

Utskottet. Det är enligt utskottets uppfattning i och för sig av vikt att de s. k. lekmanasynpunkterna kommer till beaktande vid lösandet av planlägningsfrågorna. Såvitt utskottet kunnat bedöma är förutsättningarna härför goda vid den nu tillämpade ordningen, som innebär att länsstyrelserna i här avsedda frågor överlägger med bl. a. företrädare för de berörda kommunerna. Mot det av motionären framlagda förslaget synes vidare vissa invändningar kunna resas. Man torde sålunda, enligt utskottets mening, ha anledning befara, att arbetsbördan för de två lekmanrepresentanterna skulle bli för stor för att lämpligen kunna, såsom motionären väl torde avsett, som förtroendeuppdrag läggas på personer, som i övrigt har arbetsuppgifter av normal omfattning att sköta. Det torde vidare, med tanke på att flertalet län omfattar en relativt stor areal, kunna ifrågasättas, om dessa lekmanrepresentanter verkligen skulle kunna tänkas besitta den noggranna kännedom om de olika orternas särskilda förhållanden som är en förutsättning för att de skall kunna göra en effektiv insats i planeringsarbetet.

Utskottet får, under återopande av vad ovan anförts, hemställa,
att motion II: 251 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 22 mars 1955

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

PATRIK SVENSSON

Närvarande: Se under utlåtande nr 11.